

บทที่ 2

กฎหมายคอมพิวเตอร์

1. ความนำ

ปัจจุบันนี้ คอมพิวเตอร์ได้เข้ามามีบทบาทกลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวันสำหรับมนุษย์ ในหน่วยงาน องค์กร และธุรกิจต่าง ๆ การควบคุมระบบการจราจรทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลทั้งในระยะใกล้หรือระยะไกลทั่วทุกภูมิภาคของโลก รวมไปถึงแหล่งบันเทิงต่าง ๆ การเล่นเกมคอมพิวเตอร์ หรือการฉายภาพยนตร์ก็ต้องใช้ระบบคอมพิวเตอร์ กราฟิก และยังพบว่ามีการใช้คอมพิวเตอร์ประยุกต์แฝงเข้ามาในชีวิตประจำวันมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นการทำงานของเครื่องปรับอากาศ เตาไมโครเวฟ กล้องถ่ายภาพวิดีโอ โทรศัพท์มือถือเป็นต้น จะเห็นได้ว่า มนุษย์ได้พึ่งพาการทำงานของคอมพิวเตอร์มากขึ้น ส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และระบบไฟฟ้า ต่างก็ถูกควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์ทั้งหมด เพราะผู้ที่สื่อสารข้อมูลนั้น จะต้องศึกษาเรียนรู้ให้เข้าใจ เพื่อจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และถูกต้อง ไม่ผิดต่อกฎระเบียบทางสังคม ทั้งหลักศีลธรรมและกฎหมาย

การที่ข้อมูลข่าวสารทางคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในสังคมมากขึ้นนั้น เป็นเพราะคนทั้งหลายได้เห็นความสำคัญ และมีความเชื่อถือในการสื่อสารข้อมูลที่รวดเร็วและทันสมัย ดังนั้นความเจริญทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ จึงมีความสัมพันธ์กับข้อมูลข่าวสารโดยตรง และทำให้เกิดความเชื่อมั่นในเทคโนโลยีว่า เป็นสื่อแห่งความจริง และข้อมูลสื่อต่าง ๆ ที่ออกมาจากเครื่องคอมพิวเตอร์นั้น มีความน่าเชื่อถือมากกว่าข่าวจากเทคโนโลยีชนิดอื่น ๆ ดังนั้นข้อมูลข่าวสารจึงถูกนำไปใช้เพื่อทำให้มองเห็นภาพลักษณ์ในการโฆษณาสินค้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ให้กับบริษัทห้างร้าน รวมทั้งนักธุรกิจและนักการเมือง ได้อย่างชัดเจน ปัจจุบันอุตสาหกรรมทางด้านข้อมูลข่าวสารกลายเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างภาพลักษณ์ปรากฏขึ้นในสังคม ทำให้ไม่เพียงแต่สร้างภาพลักษณ์ที่หลากหลายให้แก่สิ่งต่าง ๆ เท่านั้น แต่ในทางตรงกันข้ามคอมพิวเตอร์ยังเต็มไปด้วยภาพลักษณ์ที่ไม่สะท้อนถึงความจริงภายในเพราะภาพลักษณ์คอมพิวเตอร์นั้นเป็นเพียงการให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นจริงให้แก่เราได้เฉพาะภายนอกเท่านั้น บางครั้งเราอาจจะได้รับผลกระทบจากคอมพิวเตอร์ ที่พวกมิชฉาชีพอาศัยการสื่อสารทางคอมพิวเตอร์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์หรือก่อวินาศกรรม มีการลักขโมยข้อมูลของผู้อื่น ในรูปแบบต่าง ๆ จนไม่สามารถจะเอาผิดในทางกฎหมายทั่วไปได้ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องหาวิธีป้องกัน และแก้ไข ออกเป็นกฎระเบียบที่ชัดเจน เพื่อที่จะใช้บังคับการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารทางคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์ คือ เทคโนโลยีที่สำคัญอย่างยิ่งในการรองรับข้อมูลสื่อต่าง ๆ เป็นเครื่องมืออำนวยความสะดวกในการพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์ กล่าวได้ว่าเป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่ทำให้มนุษย์สามารถปรับตัวเองเข้ากับสิ่งแวดล้อมทางโลกเทคโนโลยีได้ เพราะถือว่าเครื่องมือสื่อสารระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับข้อมูลนั้น ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะในสังคมใดสังคมหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นสิ่งที่ครอบคลุมไปทั่วโลก โดยเฉพาะในสถานที่ซึ่งมนุษย์มีการดำรงอยู่ เพราะการสื่อสารหรือส่งข้อมูลนี้ไม่มีขอบเขตจำกัด หรือที่เรียกว่า การสื่อสารไร้พรมแดน ซึ่งในยุคโลกาภิวัตน์นี้ แม้คอมพิวเตอร์จะไม่มีขีดจำกัดในการส่งข้อมูล แต่คอมพิวเตอร์ก็มีขีดจำกัดในการถูกป้อนข้อมูล จะทำงานตามคำสั่งเฉพาะมนุษย์ได้ป้อนข้อมูลเข้าไปในเครื่องเท่านั้น อย่างไรก็ตาม คอมพิวเตอร์จะไม่ทำงานเกินคำสั่งของมนุษย์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะมีประสิทธิภาพในการทำงานมากน้อยเพียงใดนั้น ก็เป็นเพียงเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่ออำนวยความสะดวกเท่านั้น และรวมถึงผู้คนที่อาศัยช่องทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นสื่อกระทำความผิด ด้วยการลักขโมยข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ซึ่งทำให้เกิดปัญหา คือ ขัดต่อหลักศีลธรรมที่ดีงามของคนในสังคม ดังนั้น กฎหมายคอมพิวเตอร์จึงเป็นพระราชบัญญัติที่ประกาศเพื่อเป็นการเฉพาะ และให้ทันต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม อันก่อให้เกิดการกระทำความผิดในรูปแบบใหม่ ฉะนั้นกฎหมายจึงเป็นส่วนสำคัญในการจัดระเบียบทางสังคม เพื่อเป็นการป้องกันในการดำเนินชีวิตและทรัพย์สินในสังคมให้ปลอดภัย

2. ความเป็นมาของกฎหมายคอมพิวเตอร์

ก่อนจะกล่าวถึงความเป็นมาของกฎหมายคอมพิวเตอร์ ในเบื้องต้นผู้วิจัยจะกล่าวถึงประวัติของคอมพิวเตอร์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษากฎหมายคอมพิวเตอร์ต่อไป สำหรับความเป็นมาของคอมพิวเตอร์นั้น เกิดจากแนวคิดที่ล้ำยุคของมนุษย์ ชื่อว่า ชาลส์ แบบเบจ ได้คิดเครื่องคอมพิวเตอร์เอนกประสงค์ขึ้น เมื่อประมาณครึ่งแรกของศตวรรษที่ 19 ในขณะนั้นเทคโนโลยียังไม่เจริญพอที่จะสร้างเครื่องวิเคราะห์ (Analytical engine) ได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไป 100 ปี จึงสามารถสร้างเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นเป็นครั้งแรก แต่ระบบในการทำงานของคอมพิวเตอร์ยังทำงานเชิงซ้ำ จนกระทั่งในปี 1944 ได้มีนักวิทยาศาสตร์ชื่อ ฮาร์วาร์ดมาร์ค (Harvard Mark) ซึ่งเขาได้คิดค้นคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัยเป็นครั้งแรก โดยใช้ส่วนประกอบเป็นเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ล้วน ๆ ที่มีกลไกบางส่วนเป็นพื้นเพื่อง

และในปี ค.ศ. 1946 อีเนียค (ENIAC) ได้สร้างคอมพิวเตอร์อิเล็กทรอนิกส์เครื่องแรก ENIAC ย่อมาจาก Electronic Numerical Integrator and Calculate (เครื่องคำนวณและสังเคราะห์ตัวเลขอิเล็กทรอนิกส์) ในปลายปีศตวรรษ 1940 มีการสร้างคอมพิวเตอร์ประเภทหลอดสุญญากาศ

อีกหลายแบบ แต่วิทยาการคอมพิวเตอร์ยังไม่ก้าวหน้า หากไม่มีการคิดค้นทรานซิสเตอร์ขึ้นมาจะทำให้คอมพิวเตอร์มีหลอดมากถึง 18,000 หลอด อิเนียค (ENIAC) ต้องใช้ระยะเวลาในการหาหลอดที่เสียแล้วมาเปลี่ยนหลอดใหม่แทน ยิ่งคอมพิวเตอร์มีขนาดใหญ่มากเท่าไร ก็ยิ่งใช้เวลามากขึ้นในการหาหลอดที่เสียนั้น (พระไพศาล วิสาโล, 2544)

อาจกล่าวได้ว่า คอมพิวเตอร์ มาจากแนวคิดของระบบตัวเลข ซึ่งได้ถูกพัฒนามาเป็นวิธีการคำนวณต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์ที่ช่วยในการคำนวณ คือ กระดานคำนวณและลูกคิด ในศตวรรษที่ 17 เครื่องคำนวณแบบใช้เฟืองเครื่องแรกได้กำเนิดขึ้นจากนักคณิตศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ชื่อว่า Blaise Pascal เครื่องของเขาสามารถทำการคำนวณการบวกและลบได้อย่างเที่ยงตรง และในศตวรรษเดียวกันนักคณิตศาสตร์ชาวเยอรมัน ชื่อ Gottfried Wilhelm von Leibniz ได้สร้างเครื่องคิดเลขเครื่องแรกที่สามารถทำการคูณและหารได้ด้วย

ในต้นศตวรรษที่ 19 นักวิทยาศาสตร์ชาวฝรั่งเศส ชื่อ Joseph Marie Jacquard ได้พัฒนาเครื่องทอผ้าที่สามารถใช้โปรแกรมได้ เครื่องทอผ้านี้จะใช้บัตรขนาดใหญ่ ซึ่งได้เจาะรูไว้เพื่อควบคุมรูปแบบของลายที่จะปักบัตรเจาะรู (Punched Card) ต่อมา Jacquard ได้ถูกพัฒนาโดยผู้อื่นเพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ป้อนข้อมูลและเป็นโปรแกรมเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ในยุคแรก ๆ ในศตวรรษเดียวกันนั้น ได้มีนักวิทยาศาสตร์ชาวอังกฤษชื่อ Charles Babbage ได้สร้างเครื่องสำหรับแก้สมการโดยใช้พลังไอน้ำ เรียกว่า Difference engine ต่อจากนั้น เขาได้เสนอแนวทฤษฎีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ ทำให้เขาได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาแห่งคอมพิวเตอร์คนแรกของโลก และเพื่อนร่วมงานของเขาคนหนึ่งชื่อ Augusta Ada Byron ก็ได้รับยกย่องว่าเป็นผู้เขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์คนแรกของโลกเช่นเดียวกัน

เมื่อ John von Neumann ผู้ปรึกษาโครงการ ENIAC ได้เสนอแผนสำหรับคอมพิวเตอร์เครื่องแรกทำการเก็บโปรแกรมไว้ในหน่วยความจำเหมือนกับข้อมูล จึงทำให้สามารถเปลี่ยนวงจรของคอมพิวเตอร์ได้โดยอัตโนมัติ แทนการเปลี่ยนสวิตช์ด้วยมือ นอกจากนี้ยังได้นำระบบเลขฐานสองมาใช้ในคอมพิวเตอร์ ซึ่งหลักการนี้ทำให้เครื่อง IAS เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์แบบเอนกประสงค์เครื่องแรกของโลก และได้วิวัฒนาการมาเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ พร้อมทั้งได้รับยกย่องว่าเป็นบิดาของคอมพิวเตอร์คนที่สอง จากการที่คอมพิวเตอร์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงได้แบ่งการใช้ส่วนประกอบของฮาร์ดแวร์ (Hardware) ออกเป็น 4 ยุค คือ (ยุคแรก 1951-1958) เป็นยุคของหลอดสุญญากาศ (ยุคที่สอง 1959-1964) เป็นยุคของทรานซิสเตอร์ Transistor (ยุคที่สาม 1965-1971) เป็นยุคของแผงวงจรรวม IC หรือ Integrated circuit และ(ยุคที่สี่ 1971 ถึงปัจจุบัน) เป็นยุคของแผงวงจรขนาดใหญ่ LSI หรือ Large-scale integration เป็นต้น (วาสนา สุขกระสานติ, 2541)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดวิจัย
วันที่..... 15 ต.ค. 2555
เลขทะเบียน..... 248941
เลขเรียกหนังสือ.....

13

ส่วนความเป็นมาของกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น เนื่องจากปัจจุบันมีการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือระบบอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้คอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาท และมีความสำคัญมากขึ้นโดยลำดับ ส่งผลทำให้ระบบเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของผู้นคนในประเทศไทย มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แต่ในขณะเดียวกันการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์กลับมีแนวโน้มขยายไปสู่สังคมควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีเครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้นข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์จึงนับว่า เป็นหลักฐานพยานที่สำคัญในการดำเนินคดี และเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการสืบสวนเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ จึงสมควรกำหนดให้ผู้ให้บริการมีหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ จากการประกาศใช้ พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีผลบังคับใช้แล้ว เมื่อวันที่ พุทธ ที่ 18 กรกฎาคม 2550 ทำให้หลายองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่ เนื่องจากมาตรา 26 ในพระราชบัญญัติได้กล่าวไว้ว่า ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลทางจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน นับตั้งแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดผู้หนึ่งเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้เกิน 90 วัน แต่ไม่เกิน 1 ปี เป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายบุคคลและเป็นบางครั้งบางคราวก็ได้ ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็น เพื่อระบุตัวผู้ให้บริการนับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและเก็บไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วัน นับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง

ตามความในวรรคหนึ่งจะให้บริการกับผู้ให้บริการประเภทใดอย่างนั้น เมื่อผู้ให้บริการไม่ปฏิบัติตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามมาตรา นี้ ต้องโทษถูกปรับไม่เกิน 500,000 บาท ทำให้หลายคนเกิดข้อสงสัยว่า องค์กรของตนถือว่าเป็นผู้ให้บริการหรือไม่ และการจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์นั้นหมายถึงข้อมูลอะไรบ้าง ควรจะมีการจัดเก็บแบบใดจึงจะถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติ ในแต่ละองค์กรมีลักษณะการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงควรมีการวางแนวทางหรือ Guideline ในการจัดเก็บข้อมูลจราจรให้ถูกต้องและเหมาะสมกับการใช้ระบบสารสนเทศหรือระบบอินเทอร์เน็ตของแต่ละองค์กรที่มีความแตกต่างกันว่า ควรจะจัดเก็บข้อมูลอย่างไร

ดังนั้น ทางกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงได้ออกประกาศหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเหมาะสมชัดเจนในการปฏิบัติในแต่ละองค์กรว่า ข้อมูลจราจรอะไรบ้างที่ควรจัดเก็บและไม่ควรจัดเก็บ ตลอดจนถึงการจัดเก็บข้อมูลที่ถูกต้องตามลักษณะการใช้ระบบสารสนเทศหรือระบบอินเทอร์เน็ตของแต่ละองค์กร เช่นว่า ในการจัดเก็บลักษณะ Centralized log เป็นต้น

กฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ เริ่มต้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 โดยคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบต่อนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ (ไอที 2000) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทยให้มีความพร้อมรับกับโลกาภิวัตน์ยุคใหม่ เพื่อผลประโยชน์ของประเทศไทยให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยที่มาตรการสำคัญของนโยบาย คือ ปฏิรูปกฎหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ ในวันที่ 15 ธันวาคม 2551 ให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติดำเนินโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติเป็นศูนย์กลางดำเนินงาน โดยมีศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติได้ยกร่างและนำเสนอขอความเห็นชอบกฎหมายไอทีหลายฉบับ ได้เริ่มตั้งแต่ช่วงนั้น และมีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางคอมพิวเตอร์ เมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2543 และคณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติได้ให้ความเห็นชอบกับร่างกฎหมาย ว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 และร่างกฎหมายดังกล่าวได้รับการนำเสนอเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2549 ร่างกฎหมายในสมัยของรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ฉับบับแรกที่น่าเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติการลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2550 และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2550 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ วันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติว่า ด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใหม่ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2550 และมติของคณะรัฐมนตรีได้ปฏิรูปกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติได้เนีน โครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศตามกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติกฎหมายคอมพิวเตอร์ล่าสุดที่ใช้ในปัจจุบัน

3. ความหมายของกฎหมายคอมพิวเตอร์

กฎหมายคอมพิวเตอร์หรือพระราชบัญญัติว่า ด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ หมายถึง กฎหมายที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่บัญญัติขึ้นเฉพาะเรื่อง ซึ่งต่างจากประมวลกฎหมายที่มีการรวบรวมกฎหมายเรื่องที่เกี่ยวข้องกันมารวมกันเป็นหมวดหมู่และเป็นระบบ พระราชบัญญัตินั้นโดยปกติแล้วก็เป็นกฎหมายลายลักษณ์ที่ฝ่ายนิติบัญญัติออกมาใช้มากกว่ากฎหมายลักษณะอื่น ๆ พระราชบัญญัติเป็นกฎหมายสูงรองจากกฎหมายรัฐธรรมนูญลงมา และตั้งอยู่ในกรอบของ

รัฐธรรมนูญนี้ ซึ่งพระราชบัญญัติมีดังนี้ คือ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พระราชบัญญัติการพิมพ์ และพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ เป็นต้น (วิศร อัครสันตติกุล, 2552)

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดคอมพิวเตอร์เป็นกฎหมายใหม่ ซึ่งประชาชนทั้งหลายยังไม่ค่อยรู้จักกัน กฎหมายนี้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์ ซึ่งคนในสังคมเรียกร้องตรากฎหมายนี้ขึ้นเพื่อควบคุมการกระทำความผิด เพื่อส่งเสริมรองรับกิจการที่เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะกฎหมายคอมพิวเตอร์ในหมวดที่ 1 เกี่ยวกับบทบัญญัติลงโทษการกระทำความผิด ส่วนบทบัญญัติที่ 2 เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอำนาจให้จัดการตามพระราชบัญญัตินี้ (สมคิด บางโม, 2551)

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ตราขึ้นมาเพื่อควบคุมการกระทำความผิดต่าง ๆ เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งในการกระทำความผิดนั้นเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา จึงมีกฎหมายลิขสิทธิ์คุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา หรือเรียกว่าพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ได้ตราขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2537 กฎหมายลิขสิทธิ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ในมาตรา 4 วรรคแรก ให้การคุ้มครองสิทธิงานด้านวรรณกรรม คือ งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกอย่าง เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งพิมพ์ ภาพวาด สุนทรพจน์ และรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2548)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กฎหมายคอมพิวเตอร์หรือพระราชบัญญัติว่า ด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น มีความเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา เพราะว่าพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์กับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา มีความเกี่ยวเนื่องกับเรื่องการกระทำอันเป็นความผิด และการลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวข้างต้น เป็นข้อป้องกันมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสื่อในการกระทำความผิด อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา เป็นข้อมูลที่ปรากฏในเครื่องคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น เพื่อให้ทุกส่วนของสังคมไม่เอารัดเอาเปรียบกัน ดังนั้นกฎหมายก็เป็นทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหา ที่ให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย ทำให้บุคคลและสังคมมองเห็นคุณค่าทรัพย์สินของกันและกัน แม้รูปแบบการกระทำความผิดจะเปลี่ยนไปจากเดิม แต่ความมั่นใจจากการใช้กฎหมาย ก็เป็นส่วนทำให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เป็นเจ้าของสิทธิ์ คือ ให้การคุ้มครอง และเป็นส่วนหนึ่งในมาตรการทำให้เกิดการจัดระเบียบในสังคมยุคไอทีให้ระบบ จะเห็นได้ว่า รูปแบบการกระทำผิดที่เกิดขึ้น ทำให้กฎหมายต้องปรับเข้าสู่สภาพการณ์ของการกระทำผิด เพื่อให้ทันกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว

4. องค์ประกอบของกฎหมายคอมพิวเตอร์

ในส่วนองค์ประกอบกฎหมายคอมพิวเตอร์ สามารถแบ่งเป็น 2 หมวด โดยหมวดแรกนั้นได้กำหนดเกี่ยวกับฐานความผิด และระบอบโทษเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ส่วนหมวดที่สองนั้น ได้กำหนดเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อความเข้าใจสาระของกฎหมายคอมพิวเตอร์ ในแต่ละมาตราที่ได้รับเอาไว้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเฉพาะกฎหมายคอมพิวเตอร์ที่ระบุเป็นหมวด โดยในที่นี้ผู้วิจัยได้สรุปไว้เป็น 4 ประการ คือ

4.1 ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มีโทษอยู่หลายประการ ซึ่งในความผิดนี้มีทั้งที่มีโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ มีอยู่หลายมาตราด้วยกัน เช่น

มาตรา 5 ว่าด้วยผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน

มาตรา 6 ว่าด้วยผู้ใดล่วงรู้มาตรการการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าว ไปเปิดเผยโดยมิชอบ ที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น

มาตรา 7 ว่าด้วยผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมิได้มีไว้สำหรับตน

มาตรา 8 ว่าด้วยผู้กระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับข้อมูลไว้ซึ่งข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น มิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือบุคคลทั่วไป ใช้ประโยชน์ได้

มาตรา 9 ว่าด้วยผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ

มาตรา 10 ว่าด้วยผู้ใดกระทำการใดมิชอบ เพื่อขัดขวางการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ หรือรบกวนไม่สามารถทำงานตามปกติได้

มาตรา 13 ว่าด้วยผู้ใดจำหน่าย หรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5,6,7,8,9,10 และ11 (พระราชบัญญัติ, 2550)

สรุปได้ว่า การกระทำความผิดในมาตราต่าง ๆ ดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้กระทำความผิดตามมาตราต่าง ๆ มีทั้งที่มีโทษเบา และโทษหนัก ต้องระวางโทษจำคุก หรือทั้งจำทั้งปรับ ในแต่ละมาตราที่ระบุมาเป็นองค์ประกอบ ซึ่งให้เห็นว่า เป็นความผิดของบุคคลที่ล่วงละเมิด

โดยที่จะเข้าไปล่วงรู้ ดักเอาข้อมูลซึ่งมิได้อนุญาต ถือว่าเป็นความผิดในแต่ละมาตราตามที่ระบุใน มาตราที่กล่าวมา

4.2 การใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด

ในการใช้คอมพิวเตอร์กระทำความผิด ว่าด้วยส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ให้แก่บุคคลอื่น โดยปกติ หรือคัดลอก ปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลอันเป็นการรบกวนระบบ คอมพิวเตอร์ ซึ่งการกระทำความผิดนี้มีมาตรา 11,14,15,16 ซึ่งมีโทษจำคุก หรือปรับ

มาตรา 11 ว่าด้วยผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น และปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของข้อมูล ซึ่งเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ซึ่งการกระทำความผิดตามมาตราต่าง ๆ นี้ มีโทษปรับสถานเดียว คือ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 14 ว่าด้วยผู้ใดนำเข้าข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น เป็นเท็จ ซึ่งข้อมูลนั้นน่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ

มาตรา 15 ว่าด้วยผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์ จงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14 ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์นั้นในความควบคุมของตน

มาตรา 16 ว่าด้วยผู้ใดนำเข้าข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ในระบบคอมพิวเตอร์นั้น ประชาชนอาจเข้าถึง และข้อมูลที่นำเข้าเป็นภาพผู้อื่น ภาพนั้นเกิดจากการสร้างขึ้น ดัดต่อ เดิมหรือ คัดแปลง ซึ่งน่าจะทำให้ผู้อื่นนั้น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย (เฟื่องฟ้า เป็นสิริ, 2550)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการกระทำความผิด ถือได้ว่าเป็นการกระทำ ผิดโดยบุคคลไม่ได้แสดงพฤติกรรมทางกายในการกระทำความผิด แต่เป็นการกระทำผิดเกี่ยวกับ คอมพิวเตอร์ที่อาศัยคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือกระทำผิดแทนมนุษย์ โดยการป้อนข้อมูลคำสั่งลง ในระบบคอมพิวเตอร์ และคอมพิวเตอร์จะทำตามสั่งของบุคคลในการกระทำความผิด ผลการ กระทำความผิดจึงมีผลกระทำความผิดตามมาตรา 11,14,15 และ16 จะต้องได้รับโทษตามความผิด ในมาตรานั้น ๆ ซึ่งในการกระทำความผิดจะต่างกัน ต้องระวางโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้ง ปรับ แล้วแต่กรณีในการกระทำความผิด จะเห็นได้ว่า ในมาตราดังกล่าวนั้น ถ้าบุคคลใดใช้ คอมพิวเตอร์กระทำความผิด ไม่ว่าจะเป็นการปลอมแปลงข้อมูล ข้อมูลนั้นเป็นเท็จ สร้างความเสียหายให้กับบุคคลอื่นและประเทศชาตินั้น เป็นการกระทำที่ล่วงเกิน ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ในแต่ละมาตราที่ระบุเอาไว้

4.3 พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 18 วรรค 3 ว่าด้วยเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้บริการส่งมอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้บริการระบบ หรือที่อยู่ในการครอบครองหรือควบคุมมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 26 ซึ่งผู้ให้บริการนี้เก็บข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงผู้ให้บริการไม่น้อยกว่า 90 วัน ในกรณีจำเป็น และพนักงานเจ้าหน้าที่อาจสั่งให้เก็บข้อมูลเกิน 90 วันก็ได้ แต่ไม่เกิน 1 ปี ซึ่งมาตรา 18 นี้ มี 8 อนุมาตรา คือ อนุมาตรา 4 อนุมาตรา 5 อนุมาตรา 6 อนุมาตรา 7 หรืออนุมาตรา 8 (เฟื่องฟ้า เป็นสิริ, 2550)

1.1 ทำสำเนาคอมพิวเตอร์ การกระทำความผิดทางข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งข้อมูลนี้ ยังไม่ได้อยู่ในการครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

1.2 สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่

1.3 ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์และข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นหลักฐาน เป็นการเก็บข้อมูลไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการกระทำความผิด และสืบสวนหาผู้กระทำความผิด และสั่งให้บุคคลส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ได้

1.4 ถอดรหัสลับ หรือสั่งให้บุคคลถอดรหัสลับข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือให้การร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ถอดรหัสลับดังกล่าว

1.5 ยึดอายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิด

ในมาตรา 18 ทั้ง 5 อนุมาตรานี้ เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการทำสำเนาข้อมูลสั่งให้ผู้ครอบครองข้อมูลมอบข้อมูลให้ ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบหรือข้อมูล ถอดรหัสลับของข้อมูล ยึดหรืออายัดระบบที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ทั้งนี้ต้องมีคำสั่งหรือหมายศาล จึงจะกระทำได้อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่นี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่ในกระทรวงมีอำนาจสืบสวนสอบสวน ชี้แจง เรียก ยึด อายัด หรือทำสำเนาข้อมูล เพื่อใช้เป็นหลักฐาน และหาตัวผู้กระทำความผิด แต่อย่างไรก็ตามสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ส่วนมาตรา 19 นั้น เป็นการใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 18 ในอนุมาตรา 4,5,6,7 และ 8 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องขออนุญาตต่อศาล ให้มีอำนาจในการดำเนินการตามคำร้อง แต่ต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่า บุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติโดยให้ศาลพิจารณาคำร้องโดยเร็ว (พระราชบัญญัติ, 2552)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การตรวจสอบมีข้อจำกัดในการใช้อำนาจตามมาตรา 19 ต้องยื่นคำร้องต่อศาลในการใช้อำนาจตามมาตรา 18 อนุมาตรา 4 ถึง 8 ส่งสำเนาบ้นที่รายละเอียดให้แก่ศาลภายใน

48 ชั่วโมง นับแต่เวลาดำเนินการในการยึด หรืออายัดห้ามเกิน 30 วัน แต่ขยายได้อีก 60 วัน ตามมาตรา 18 ในอนุมาตรา 8 เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งคืนระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดไว้โดยเร็ว ซึ่งเป็นไปตามหนังสือแสดงการยึดหรืออายัดตามมาตรา 18 ในวรรค 5 ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4.4 ผู้ให้บริการ

ผู้ให้บริการนั้น แบ่งออกเป็นได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ให้บริการแก่บุคคลทั่วไปในการเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ต และผู้ให้บริการในการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์ของกลุ่มที่ 1 ในมาตรา 26 นี้ ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะสั่งให้ผู้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้มากกว่า 90 วัน แต่ไม่เกิน 1 ปี เป็นกรณีพิเศษเฉพาะ ซึ่งผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็น เพื่อให้สามารถระบุตัวผู้ให้บริการ นับตั้งแต่เริ่มใช้บริการและต้องเก็บข้อมูลรักษาไว้ไม่น้อยกว่า 90 วัน นับตั้งแต่การใช้บริการนั้นสิ้นสุดลง

ในมาตรา 26 ตามความในวรรค 1 จะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไร และเมื่อใด ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 26 นี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 5 แสนบาท และในมาตรา 27 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งตามมาตรา 18 หรือ 20 หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2 แสนบาท และปรับรายวันอีกไม่เกินวันละ 5 พันบาท จนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ (เพ็องฟ้า เป็นสิริ, 2550)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ในมาตรา 26 และ 27 ผู้กระทำความผิดตามมาตราทั้ง 2 นี้ จะไม่ต้องระวางโทษจำคุก แต่จะได้รับโทษสถานเดียว คือ ปรับ ถือได้ว่าเป็นโทษเบา

5. ลักษณะกฎหมายคอมพิวเตอร์

ในปัจจุบันกฎหมายคอมพิวเตอร์ยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย เพราะเป็นเพียงพระราชบัญญัติ ที่ควบคุมการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เท่านั้น พระราชบัญญัติเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีหลายฉบับ แต่ในปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติ พ.ศ. 2550 ซึ่งในพระราชบัญญัตินี้มีอยู่ 30 มาตรา มาตรา 1 ถึง มาตรา 4 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต และอีกส่วนหนึ่งเป็นการออกพระราชบัญญัติควบคุมการให้บริการข้อมูลอินเทอร์เน็ต และมาตรา 5 ถึงมาตรา 17 จะเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ให้บริการและเป็นผู้ใช้บริการ ส่วนมาตรา 18 ถึง มาตรา 30 จะเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับพนักงาน

เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำความผิด และหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามความผิดในมาตราต่าง ๆ

ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น ถือได้ว่าเป็นอาชญากรรม ซึ่งอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น วัตถุแห่งการกระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นข้อมูลข่าวสารในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electronic impulse) ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ (Intangible object) ข้อมูลทางการค้าของบริษัฐานข้อมูลบัญชีลูกค้าของบริษัท หรือค่าเงินในบัญชีธนาคาร ซึ่งการกระทำความผิดรูปแบบเดิมเป็นการกระทำความผิดทางกายภาพ คือ การทำลายทรัพย์สินที่เป็นวัตถุของผู้อื่น ซึ่งเป็นความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์เป็นต้น แต่การกระทำความผิดในรูปแบบใหม่มีมากกว่าการกระทำความผิดทางกายภาพ เช่น การเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ในบ้านเรือนของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต (Unauthorized access) ซึ่งผู้กระทำความผิดไม่จำเป็นต้องแสดงออกทางกายภาพก็สามารถทำได้ นอกจากไม่ได้กระทำความผิดทางกายแล้ว ยังมีการกระทำความผิดที่แปลกใหม่และสลับซับซ้อน เช่น การเจาะระบบ (Hacking) ไวรัสคอมพิวเตอร์ (Virus computer) ฯลฯ เป็นต้น

กฎหมายคอมพิวเตอร์มีความสัมพันธ์กันกับกฎหมายอาญา เพราะกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น วัตถุแห่งการกระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่จับต้องไม่ได้ ส่วนกฎหมายอาญา วัตถุแห่งการกระทำความผิดส่วนใหญ่เป็นทรัพย์สินที่จับต้องได้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องใช้กฎหมายคอมพิวเตอร์และกฎหมายอาญาในการดำเนินคดี เพราะการกระทำความผิดนั้นเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีรูปร่างและทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง หรือเรียกว่า ทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น เป็นกฎหมายที่บัญญัติเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเอกสาร ปัจจุบันปรากฏอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้นการที่กฎหมายจะมีบทลงโทษแก่บุคคลผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์จึงปรากฏอยู่ในรูปแบบทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งเป็นข้อมูลหรือทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่างขณะอยู่ในระบบคอมพิวเตอร์ การใดที่ข้อมูลถูกบันทึกอยู่ในรูปแบบเอกสารจึงจะถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินที่มีรูปร่างจับต้องได้ ดังนั้นถ้าทรัพย์สินที่เป็นข้อมูลไม่มีรูปร่าง ก็กล่าวได้ว่ารูปแบบการกระทำความผิดอาจไม่ได้แสดงออกทางกายภาพแต่ก็เป็นความผิดด้วยการเข้าไปเจาะระบบเอาข้อมูลต่าง ๆ ในเครื่องคอมพิวเตอร์ผู้อื่น เพราะความผิดลักษณะดังกล่าวนี้ จะต้องเป็นความผิดทางอาญาและผิดต่อกฎหมายคอมพิวเตอร์ และกฎหมายลิขสิทธิ์

5.1 ประเภทของกฎหมายคอมพิวเตอร์

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น คือ กฎหมายอาญา พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กฎหมายแพ่ง และกฎหมายข้อมูลข่าวสาร ซึ่งกฎหมายอาญาเกี่ยวข้องกับความผิดทางกาย หรือสิ่งที่เป็นวัตถุ ส่วนพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ

ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางกายและจิตด้วย สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประการ คือ

1. กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่ว่าด้วยความผิดและโทษ ซึ่งการกระทำความผิดดังกล่าว ตามหลักของกฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์ไว้ 4 ประการ คือ

- 1) จะต้องมีการกระทำความผิด ตามความหมายของกฎหมาย
- 2) การกระทำจะเป็นความผิดสำเร็จต้องเกิดผลจากการกระทำนั้น ๆ ก็ต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล
- 3) การกระทำนั้นเท่าที่แสดงออกมามีกฎหมายบัญญัติว่า เป็นความผิด
- 4) ผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนา หรือประมาท (หยุด แสงอุทัย, 2551)

นอกจากพิจารณาตามกฎหมายอาญาดังกล่าวข้างต้นแล้ว ในการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการโดยทั่วไป จึงสามารถแบ่งแยกลักษณะของการกระทำความผิดออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 กฎหมายอาญาในส่วนที่ว่าด้วยความผิด หมายถึง การที่กฎหมายบัญญัติห้ามไว้ไม่ให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ห้ามฆ่าผู้อื่น ดังที่กำหนดเป็นบทบัญญัติในประมวลกฎหมายมาตรา 288 ว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่น ต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี” นอกจากนี้กฎหมายอาญายังบัญญัติให้บุคคลต้องทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าไม่กระทำตามที่กฎหมายกำหนดในกรณีนั้น ๆ ย่อมจะมีความผิดได้เช่นกัน ดังตัวอย่างในมาตรา 374 ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่นแต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เป็นต้น

1.2 กฎหมายในส่วนที่ว่าด้วยโทษนั้น เป็นสภาพบังคับของกฎหมายอาญา เพราะหากกฎหมายบัญญัติแต่การกระทำที่เป็นความผิดโดยไม่ได้กำหนดสภาพบังคับอันเป็นบทลงโทษไว้ กฎหมายย่อมไม่มีความหมายแต่อย่างใด สำหรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาปัจจุบันมี 5 สถาน ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 18 คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ ริบทรัพย์สิน ความผิดฐานใดจะลงโทษฐานใด จะระบุไว้ในบทบัญญัติของความผิดฐานนั้น ๆ และศาลจะใช้ดุลพินิจกำหนดโทษตามกรณีต่าง ๆ (แสวง บุญเฉลิมวิภาส, 2546)

นอกจากโทษตามที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 18 แล้วยังมีโทษ และมาตราบังคับตามกฎหมายอื่นซึ่งมีลักษณะจำกัดสิทธิและเสรีภาพที่สำคัญ ๆ ของบุคคล เช่น การตัดสิทธิเลือกตั้ง ตัดสิทธิรับสมัครเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง โทษถอนสัญชาติตามพระราชบัญญัติสัญชาติ เหล่านี้ เป็นต้น

2. พระราชบัญญัติ คือ กฎหมายที่ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กฎหมายนี้มีทั้งหมด 30 มาตรา ซึ่งมาตรา 1 ถึงมาตรา 4 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์ มาตรา 5 ถึง 17 เป็นความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และมาตรา 18 ถึง 30 เป็นอำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดนี้มีความครอบคลุมถึง จึงต้องใช้ภาษาทางกฎหมายเพื่อให้มีความหมายเพื่อไว้สำหรับวิธีการใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งอัตราโทษสำหรับลงโทษผู้กระทำความผิด มีตั้งแต่ปรับอย่างเดียว จนถึงที่สุดจำคุกถึง 20 ปี และในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์ ปี 2550 ตัวอย่างเช่น

ในมาตรา 5 ความผิดสำหรับผู้เจาะระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่เขาสร้างระบบป้องกันไว้ มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท และในมาตรา 12 (1) ถ้าการทำลายข้อมูลของผู้อื่น ทำให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ประเภทคอมพิวเตอร์ควบคุมจราจร โทษจะสูงขึ้นเป็นจำคุก 10 ปี ปรับ 20,000 บาท หรือมาตรา 12 (2) ถ้าทำจนเป็นเหตุให้บุคคลถึงแก่ความตาย โทษจะหนักถึงจำคุก 10-12 ปี เป็นต้น

ในมาตรา 4 ความผิดของพวกก่อกรวนหรือกลั่นแกล้งคนอื่น พวกที่ชอบส่งเมล เป็นข้อมูลปลอม ข้อมูลเท็จ ใส่ร้ายป้ายสีคนอื่น หรือพวกปล่อยข่าวลือให้เกิดความวุ่นวาย รวมถึงส่งภาพลามกอนาจาร และพวกได้รับภาพแล้วส่งต่อ มีโทษเสมอกัน คือ จำคุกไม่เกิน 5 ปี ปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือในมาตรา 16 ความผิดของพวกที่ชอบคัดต่อภาพของผู้อื่น แล้วนำเข้าเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต ทำให้เจ้าของภาพเสียหาย อับอาย ต้องโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ปรับไม่เกิน 60,000 บาท แต่กฎหมายยกเว้นสำหรับผู้ที่ทำด้วยความสุจริต ไม่ปรับโทษ

3. กฎหมายแพ่ง คือ กฎหมายที่กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนและเอกชนด้วยกัน เป็นเรื่องที่รัฐไม่เข้ามายุ่งเกี่ยว เพราะไม่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวมจึงให้ประชาชนมีอิสระในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ภายในกรอบของกฎหมายที่จะช่วยมิให้มีการเอารัดเอาเปรียบกันจนเกิดความไม่เป็นธรรม เมื่อมีการละเมิดลิขสิทธิ์คอมพิวเตอร์ ผู้เป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้ครอบครองสิทธิในทรัพย์สินทางคอมพิวเตอร์นั้น ซึ่งเป็นผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องต่อศาลได้ทั้งคดีอาญา และคดีแพ่ง (วสันต์ ชูชัย, 2552)

ส่วนการกระทำความผิดที่เป็นความผิดทางกฎหมายอาญา และทางกฎหมายคอมพิวเตอร์ มีอยู่ 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1) ลักทรัพย์ การกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ซึ่งในกฎหมายอาญา ผู้กระทำความผิดต้องพรางเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไป ส่วนในอาญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น ผู้กระทำความผิดสามารถทำซ้ำข้อมูลสารสนเทศไปโดยไม่ต้องเคลื่อนย้าย หรือพรางทรัพย์สินของผู้อื่นไปซึ่งข้อมูล

สารสนเทศไม่ใช่วัตถุที่จับต้องได้ จึงไม่น่าจะเป็นองค์ประกอบในการกระทำความผิดตามความหมายของกฎหมายคำว่า “ทรัพย์สิน”

2) บุกรุก การกระทำความผิดในการบุกรุก ซึ่งในกฎหมายอาญา ผู้กระทำความผิดจะต้องเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น ส่วนในอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ผู้กระทำความผิดสามารถเข้าไปดู เปลี่ยนแปลง หรือทำซ้ำ ซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่เก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ที่ตั้งอยู่ในอาคารสำนักงานของผู้อื่นได้ โดยผู้กระทำความผิดไม่ต้องเข้าไปทางกายภาพในอาคารของผู้เสียหายนั้น

3) น้อ โกง การกระทำความผิดในการน้อ โกง ซึ่งในกฎหมายอาญา ผู้กระทำความผิดจะต้องมีการหลอกลวงผู้อื่น ส่วนในอาชญากรรมคอมพิวเตอร์นั้น ผู้กระทำความผิดอาจได้ทรัพย์สินของผู้อื่นโดยการหลอกลวงทางคอมพิวเตอร์ซึ่งไม่ใช่คน การหลอกลวงนี้ไม่ใช่เป็นการหลอกลวงเหมือนกับความหมายของกฎหมายอาญา

4) ทำให้เสียทรัพย์สิน การกระทำความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน ซึ่งในกฎหมายอาญานั้น ผู้กระทำความผิดทำให้เกิดความเสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือประโยชน์ในทรัพย์สินของผู้อื่น ส่วนในอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ ผู้กระทำความผิดสามารถใช้วิธีการซับซ้อนทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่อาจพบเห็นได้โดยทางกายและยากที่จะพบความเสียหายได้ในเวลาที่รวดเร็ว เช่น การปล่อยไวรัสในระบบคอมพิวเตอร์ โดยกำหนดให้มีการทำลายภายหลังจากที่มีการกระทำความผิด 10 ปี และความเสียหายที่เกิดขึ้นกับโปรแกรมข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งไม่ถือเป็นวัตถุที่มีรูปร่างจับต้องได้ จึงน่าจะไม่ใช่เป็นทรัพย์สินตามองค์ประกอบกฎหมาย (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งสามารถเอาผิด ในการกระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นวัตถุสามารถจับต้องได้เท่านั้น ส่วนกฎหมายคอมพิวเตอร์ สามารถเอาผิดในการกระทำความผิดในการลักทรัพย์ที่ไม่ใช่รูปร่าง แต่เป็นทรัพย์สินทางความคิด หรือที่เรียกว่า ทรัพย์สินทางปัญญา และมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายข้อมูลข่าวสาร หรือเป็นข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นส่วนตัวของบุคคลนั้น เพราะเป็นข้อมูลที่บุคคลผู้เป็นเจ้าของหรือหน่วยงานรัฐมีมาตรการป้องกันไว้โดยไม่อนุญาต หากเจ้าของไม่ได้ยินยอมผู้ฝ่าฝืน ย่อมถือว่าเป็นการกระทำความผิดในข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร

ในการกระทำความผิดทางกฎหมายคอมพิวเตอร์ ถือว่าเป็นอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โดยผู้กระทำความผิดใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นตัวกลางของการกระทำในการเข้าถึงข้อมูล โดยผู้กระทำไม่ได้รับอนุญาต แต่การลักลอบเข้าไปแก้ไข การทำลาย การคัดลอกข้อมูล การทำให้คอมพิวเตอร์ผิดพลาด แม้จะไม่ถึงเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย แต่เป็นการกระทำที่ผิดระเบียบ กฎเกณฑ์ จรรยาบรรณของการใช้คอมพิวเตอร์ การกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์นั้น อาจใช้เวลา

น้อย หรือมากก็ได้ไม่จำกัดเวลา ซึ่งอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นี้เป็นการใช้เทคโนโลยีชั้นสูงทางคอมพิวเตอร์มีความรวดเร็วมาก ระยะเวลากระทำความผิดจึงต้องคำนวณ เป็นวินาที (Seconds) หรือเสี้ยววินาที (Milliseconds, Microseconds) ส่วนใหญ่เป็นการกระทำความผิดภายในอาณาเขตดินแดนเพราะมีข้อจำกัดทางกาย ในการกระทำความผิดเป็นการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ กับเทคโนโลยีโทรคมนาคมที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงทั่วโลก จึงมีการกระทำความผิดระหว่างประเทศได้อย่างรวดเร็ว ไม่มีขอบเขต

กฎหมายคอมพิวเตอร์หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งในวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ได้มีพระกรุณาโปรดเกล้า ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำ และยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์นั้น มีอยู่ 30 มาตราคำด้วยกัน

พระราชบัญญัติในมาตราที่ 1 ถึงมาตราที่ 4 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูลคอมพิวเตอร์ พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องนี้เรียกว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ซึ่งในระบบคอมพิวเตอร์นั้น ประกอบด้วยอุปกรณ์ หรือชุดอุปกรณ์ของคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมการทำงานเข้าด้วยกัน โดยกำหนดคำสั่งและชุดคำสั่งให้ประมวลผลข้อมูลอัตโนมัติ

ข้อมูลคอมพิวเตอร์ คือ ข้อมูล ข้อความ คำสั่ง และชุดคำสั่ง และสิ่งอื่น ๆ อยู่ในคอมพิวเตอร์ ที่ระบบคอมพิวเตอร์อาจประมวลผลได้ รวมถึงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และข้อมูลที่เป็นข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งแสดงถึงแหล่งกำหนด ต้นทาง ปลายทาง เส้นทาง เวลา วันที่ ปริมาณ ระยะเวลา ชนิดบริการ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารของระบบคอมพิวเตอร์ กล่าวได้ว่า ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ถือได้ว่า เป็นส่วนสำคัญที่เป็นข้อมูล ที่ปรากฏในรูปของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ในระบบของคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภท คือ

1. ผู้ให้บริการผู้อื่นในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต หรือสามารถติดต่อถึงกันด้วยอย่างอื่น โดยผ่านระบบของคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะให้บริการในนามตนเอง หรือในนามคนอื่นหรือเพื่อประโยชน์ตนเองและผู้อื่น

2. ผู้ให้บริการเก็บรักษาข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ผู้ให้บริการของผู้ให้บริการไม่ว่าจะต้องเสียค่าใช้บริการหรือไม่ก็ตาม และพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นผู้ที่รัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติและรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้มีอำนาจในการปฏิบัติหน้าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตาม

พระราชบัญญัติ เมื่อกระทรวงนั้นได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ จะเห็นได้ว่า ในมาตราที่ 1 ถึงมาตราที่ 4 ส่วนหนึ่งจะเป็นการให้บริการข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยผ่านทาง อินเทอร์เน็ต และอีกส่วนหนึ่งเป็นการออกพระราชบัญญัติควบคุมให้บริการข้อมูลอินเทอร์เน็ต ส่วนมาตรา 5 ถึงมาตรา 17 นั้น เป็นการป้องกันในการกระทำความผิดและเอาผิดจากผู้กระทำความผิดตามมาตราต่าง ๆ และในการกระทำความผิดดังกล่าวข้างต้นได้แบ่งเป็นหมวด เพื่อเข้าใจง่ายต่อการพิจารณา (เพื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ประเภทของกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น ส่วนหนึ่งเป็นกฎหมายอาญาและอีกส่วนหนึ่งเป็นพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ซึ่งในกฎหมายอาญานั้นสามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดทางทรัพย์สินที่เป็นวัตถุภายนอกได้ ซึ่งในส่วนพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น หมายเอาความผิดกับผู้กระทำความผิดที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา หรือทรัพย์สินที่เป็นข้อมูล

5.2 ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์

การกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น ถือได้ว่าเป็นการละเมิด ลิขสิทธิ์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ ปีพ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้ควบคุมองงานสร้างสรรค์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ไว้ในประเภทงานวรรณกรรม ตามมาตรา 4 แต่เนื่องด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ มีลักษณะเป็นงานที่ไม่เหมือนกับงานวรรณกรรมทั่วไป นั่นคือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ หมายถึง คำสั่ง ชุดคำสั่ง หรือสิ่งอื่นใดที่นำไปใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำงานหรือรับผลอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ได้แยกการละเมิด ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ไว้ต่างหากจากการละเมิดงานทั่วไปไว้ในมาตรา 30 (ไชยศ หะระรัชตะ 2548) การละเมิดลิขสิทธิ์หรือการกระทำความผิดในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นี้ ถือว่าเป็นการกระทำความผิดในฐานะลักทรัพย์ ในการกระทำความผิดนี้อยู่ในมาตรา 7 เช่น นาย ก.เข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยมิชอบ ซึ่งข้อมูลนั้นมีมาตรการในการป้องกันการเข้าถึง และมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน นาย ก. ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในมาตราที่ 1 ถึงมาตรา 4 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต และอีกส่วนหนึ่งเป็นการออกพระราชบัญญัติควบคุมการให้บริการข้อมูลอินเทอร์เน็ต ซึ่งในมาตราที่ 5 ถึงมาตรา 17 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ ส่วนมาตรา 18 ถึง มาตรา 30 เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกระทำความผิด และหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามความผิดในมาตรา

ต่าง ๆ ซึ่งบทบัญญัตินี้ก็เป็นมาตรการที่ป้องกันการกระทำความผิดในกรณีต่าง ๆ เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ของผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกและปรับ หรือทั้งจำและปรับ

ในมาตราที่ 5 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งระบบคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับในมาตรา 5 นี้ องค์ประกอบตัดสินว่าเป็นการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

1. ผู้ใดลักลอบเข้าไปในระบบคอมพิวเตอร์เพื่อล้วงรู้ข้อมูล (ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบ)
2. ระบบคอมพิวเตอร์นั้น มีมาตรการการป้องกันเข้าถึง
3. มาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน (เพ็องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดตามมาตรา 5 นี้ ผู้ใด หมายถึง ผู้ละเมิด จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลก็ได้ โดยมิชอบ หมายถึง ผิดกฎหมาย การผิดกฎหมายนั้นมีการกำหนดในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 2 ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 5 นี้

ในมาตรา 6 ผู้ใดล้วงรู้มาตรการป้องกันการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ที่ผู้อื่นจัดทำขึ้นเป็นการเฉพาะ ถ้านำมาตรการดังกล่าวไปเปิดเผยโดยมิชอบ ในทางที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับในมาตรา 6 นี้ องค์ประกอบตัดสินว่า เป็นการกระทำความผิด มี 4 ประการ คือ

1. ผู้ล้วงรู้มาตรการเข้าถึงระบบ
2. ระบบคอมพิวเตอร์นั้นผู้อื่นจัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเฉพาะ
3. นำมาตรการที่รู้เอาไปเปิดเผยโดยมิชอบ
4. น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น (เพ็องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดตามมาตรา 6 นี้ ผู้เข้าถึง หมายถึง ผู้เข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ คือ ผู้เข้าใช้งานระบบคอมพิวเตอร์โดยผ่านขั้นตอนการพิสูจน์ตัวตนก่อน ซึ่งผู้เข้าใช้จะต้องได้รับสิทธิในการเข้าใช้ก่อน ต้องลงทะเบียนเพื่อพิสูจน์ตัวตนโดยการระบุชื่อผู้เข้าใช้และรหัสผ่านที่ได้รับนั้น หากผู้เข้าระบบไม่ทำตามขั้นตอนนี้ ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 6 นี้

ในมาตรา 7 ผู้ใดเข้าถึงโดยมิชอบซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่มีมาตรการป้องกันการเข้าถึงโดยเฉพาะ และมาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน สี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับในมาตรา 7 นี้ องค์ประกอบตัดสินในการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

1. ผู้ใดเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยมิชอบ

2. ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีมาตรการเข้าถึงโดยเฉพาะ

3. มาตรการนั้นมีได้มีไว้สำหรับตน (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดตามมาตรา 7 นี้ ต่างจากมาตรา 5 ซึ่งมาตรา 5 เป็นการเข้าถึงระบบ ส่วนมาตรา 7 เป็นการเข้าถึงข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีความลึกกว่า มีน้ำหนักมากกว่า และมีโทษหนักกว่า ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 7 นี้

ในมาตรา 8 ผู้กระทำการใดโดยมิชอบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์ และข้อมูลคอมพิวเตอร์มิได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือเพื่อให้บุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับมาตรา 8 องค์ประกอบในการตัดสินการกระทำความผิด มี 4 ประการ คือ

1. ผู้ใดกระทำการประการใดโดยมิชอบ

2. การกระทำนั้นด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อดักจับไว้ซึ่งข้อมูลทางคอมพิวเตอร์

3. ข้อมูลนั้น เป็นของผู้อื่นที่อยู่ระหว่างการส่งในระบบคอมพิวเตอร์

4. ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นมีได้มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเพื่อบุคคลทั่วไปใช้ประโยชน์ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดตามมาตรา 8 นี้ คือ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยการที่เข้าถึงนั้นตนมิได้รับสิทธิในการเข้าใช้งาน จึงเข้าถึงด้วยวิธีการเจาะรหัส (Hacking) ซึ่งนำเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ หรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการถอดรหัส เพื่อรับข้อมูลที่อยู่ระหว่างการรับส่งภายในระบบคอมพิวเตอร์ผู้อื่น โดยที่ข้อมูลนั้นเป็นการเฉพาะ ไม่ได้จัดทำไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ถือว่าเป็นการกระทำโดยมิชอบ มีความผิดตามมาตรา 8 นี้

ในมาตรา 9 ผู้ทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นโดยมิชอบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสน หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับมาตรา 9 องค์ประกอบในการตัดสินการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

1. ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน

2. ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น

3. การกระทำนั้นโดยมิชอบ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในการกระทำความผิดตามมาตรา 9 นี้ คือ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น เพื่อเข้าไปเปลี่ยนข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ให้มีสภาพที่บิดเบือนไปจากเดิม โดยที่การเข้าถึงนี้ตนเองมิได้เป็นผู้รับสิทธิในการเข้าใช้งาน ซึ่งการกระทำดังกล่าว เช่น การเข้าถึงไปเปลี่ยนแปลงข้อมูลในระบบควบคุมการจราจรทางอากาศ หรือการเข้าไปลบเพิ่มข้อมูลของบริษัทคู่แข่งทางการค้า เป็นต้น ถือว่า เป็นการกระทำโดยมิชอบ ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 9 นี้

ในมาตรา 10 ผู้กระทำความผิดด้วยประการใดโดยมิชอบ เพื่อให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่นถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับมาตรา 10 องค์ประกอบในการตัดสินการกระทำความผิด มี 2 ประการ คือ

1. ผู้กระทำความผิดโดยมิชอบ
2. ทำให้การทำงานของระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น ถูกระงับ ชะลอ ชัดขวาง หรือการรบกวนจนไม่สามารถทำงานตามปกติ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในการกระทำความผิดตามมาตรา 10 นี้ คือ การเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ของผู้อื่น โดยในการเข้าถึงตนเองมิได้เป็นผู้รับสิทธิในการเข้าใช้งาน หรือเป็นการลักลอบเข้าถึงโดยวัตถุประสงค์เพื่อไม่ให้ระบบคอมพิวเตอร์นั้นทำงานได้ตามปกติ การกระทำดังกล่าว เช่น การปล่อยไวรัสไปยังระบบคอมพิวเตอร์ผู้อื่น หรือการตัดสัญญาณ ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 10 นี้

ในมาตรา 11 ผู้ส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของการส่งข้อมูลดังกล่าว อันเป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับมาตรา 11 องค์ประกอบในการตัดสินการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

1. ผู้ใดส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์แก่บุคคลอื่น
2. โดยปกปิด หรือปลอมแปลงแหล่งที่มาของข้อมูล
3. เป็นการรบกวนการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นโดยปกติสุข (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดมาตรา 11 'นี้' ผู้ใดส่งข้อมูลแก่บุคคลอื่น โดยปกปิดหรือปลอมแปลงแอบอ้างแหล่งที่มาของข้อมูล ไม่เป็นจริงในการส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การกระทำดังกล่าว เช่น การโฆษณาสินค้า ข้อความชักชวน จดหมายเวียนหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) เป็นต้น ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 11 นี้

จะเห็นได้ว่า มาตรา 11 นี้ มีความแตกต่างจากมาตราอื่น ๆ คือ มาตรา 11 นั้น ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษปรับอย่างเดียว ส่วนมาตรา 5 ถึง มาตรา 10 นั้น ต้องระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในมาตรา 12 นี้ จะรวมเอาความผิดในมาตรา 9 และมาตรา 10 ไว้ด้วยกัน ถ้ามีผู้กระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10

1. ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน ไม่ว่าความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นในทันทีหรือภายหลังและไม่ว่าจะเกิดขึ้นพร้อมกันหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

2. เป็นการกระทำโดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ หรือเป็นการกระทำต่อข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีไว้เพื่อประโยชน์สาธารณะ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสามแสนบาท ถ้าการกระทำความผิดตาม วรรค 2 เป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึง ยี่สิบปี (พระราชบัญญัติ, 2550)

ในมาตรา 12 ความหมายโดยรวม คือ การกระทำความผิดตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 หากการกระทำนั้น

1. ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนไม่ว่าความเสียหายจะเกิดขึ้นทันที หรือเกิดภายหลังจะมีโทษเพิ่มขึ้น ความเสียหายตามมาตรา 12 วรรค 1 กว้างขวางไม่กระทบประชาชน ซึ่งหมายถึงคนหลายคน เช่น ในกรณีการหักเงินกู้จากบัญชีธนาคารเข้าไปในระบบธุรกรรมของธนาคารเพื่อเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ส่งผลให้ลูกค้าทุกคนที่กู้เงินจากธนาคาร ต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงขึ้น ลูกค้าเหล่านั้นถือเป็นผู้เสียหาย หรือการส่งไวรัสเข้าสู่เครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ที่มีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างปกติ เป็นต้น

2. ก่อให้เกิดผลเสียหายต่อข้อมูล เกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือระบบข้อมูลทางกองทัพ เป็นต้น มีโทษมากที่สุดตามมาตรา 9 และมาตรา 10 หากเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบปีถึงยี่สิบปี เป็นโทษหนักที่สุดของพระราชบัญญัตินี้ เช่น การโจรกรรมข้อมูลความลับทางการค้าจากกระทรวงพาณิชย์ ไปขายให้คู่แข่งทางการค้าทำให้เสียเปรียบ หรือการเข้าไปยังระบบควบคุมการทิ้งระเบิดของกองทัพ โดยเปลี่ยนพิกัดเป้าหมายทำให้ผิดพลาดส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักตามมาตรา 12 วรรค 2 จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบของการกระทำความผิดมาตรา 12 นี้ คล้ายกับในมาตรา 9 และในมาตรา 10 ที่ได้กล่าวมาแล้ว (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในมาตรา 13 ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้นโดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับมาตรา 13 องค์ประกอบในการตัดสินการกระทำความผิด มี 2 ประการ คือ

1. ผู้ใดจำหน่ายหรือเผยแพร่ชุดคำสั่ง
2. ชุดคำสั่งที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด

ตามมาตรา 5 มาตรา 6 มาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 9 มาตรา 10 หรือมาตรา 11

การกระทำความผิดมาตรา 13 ชุดคำสั่งดังกล่าวอาจเป็นชุดคำสั่งที่สร้างขึ้นมา เพื่อใช้สำหรับถอดรหัสและเจาะเข้าไปในระบบ (Hacking) เพื่อให้ได้รับสิทธิในการเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์และข้อมูล เพื่อใช้ในการกระทำความผิดตามมาตราดังกล่าวข้างต้น ผู้กระทำการเผยแพร่ชุดคำสั่งนี้ไม่ว่าจะเผยแพร่ตามช่องทางใดก็ตาม ถือว่ามีความผิดตามมาตรา 13 นี้

ในมาตรา 14 ผู้กระทำความผิดที่ระบุไว้ดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

1. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ปลอมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วนหรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่น หรือประชาชน องค์ประกอบการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

- 1.1 ผู้ใดเข้า (Input) ข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์
- 1.2 ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นปลอม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลเท็จ
- 1.3 ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

2. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์เป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศหรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (พระราชบัญญัติ, 2550) องค์ประกอบการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

- 2.1 ผู้ใดนำเข้า (Input) ข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์
- 2.2 ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเป็นเท็จ
- 2.3 ข้อมูลนั้นน่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ เช่น ด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

3. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (พระราชบัญญัติ, 2550) องค์ประกอบการกระทำความผิดมี 2 ประการ คือ

1. ผู้ใดนำเข้า (Input) ข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์
2. ข้อมูลนั้นเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (ภาค 2 ความผิดลักษณะ 1 และลักษณะ 1/1 ตั้งแต่มาตรา 107 ถึงมาตรา 135/4) (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

4. นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ (พระราชบัญญัติ, 2550)

องค์ประกอบการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

- 4.1 ผู้ใดนำเข้าซึ่งข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์
- 4.2 ข้อมูลนั้นมีลักษณะอันลามก
- 4.3 ข้อมูลนั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

5. เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 ข้อ 4 องค์ประกอบการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

- 5.1 ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์
- 5.2 โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ เข้าข่ายความผิดตามมาตรา 14 ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 หรือข้อ 4 (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในมาตรา 14 ความหมายโดยรวมจากข้อ 1 ถึง ข้อ 4 คือ ผู้ใดนำเข้าข้อมูลระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นปลอม ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนหรือข้อมูลเท็จ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นหรือประชาชน การกระทำความผิดมาตรา 14 นี้ เป็นการกระทำความผิด เช่น การนำข้อมูลเท็จ หลอกลวง ภาพที่ผ่านการตัดต่อ แต่งภาพแล้ว ซึ่งข้อมูลและภาพดังกล่าว อาจทำให้มีผู้เสียหาย ข้อมูลนั้นน่าจะเกิดความเสียหายต่อความมั่นคงของประเทศ ด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคม หรือก่อให้เกิดความตื่นตระหนกแก่ประชาชน ข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา ข้อมูลนั้นมีลักษณะอันลามก ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ ส่วนข้อ 5 ผู้ใดเผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ โดยรู้ว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ เข้าข่ายความผิดตามมาตรา 14 ข้อ 1 ข้อ 2 ข้อ 3 หรือข้อ 4 ในการกระทำความผิด 4 ข้อแรกที่กล่าวมานี้ จะมีลักษณะคล้ายกัน คือ การนำเข้าสู่ระบบ แต่ข้อ 5 จะเป็นการเผยแพร่หรือส่งข้อมูลต่อสาธารณะ การกระทำความผิดดังกล่าวถือว่ามีความผิดตามมาตรา 14 นี้

ในมาตรา 15 ผู้ให้บริการผู้ใดจงใจสนับสนุนหรือยินยอมให้มีการกระทำความผิดตาม มาตรา 14 ในระบบคอมพิวเตอร์ที่อยู่ในความควบคุมของตน ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14 (พระราชบัญญัติ, 2550)

สำหรับมาตรา 15 องค์ประกอบในการกระทำความผิด มี 3 ประการ คือ

1. ผู้ให้บริการระบบคอมพิวเตอร์
2. จงใจสนับสนุนยินยอมให้มีการกระทำความผิดตามมาตรา 14
3. ระบบคอมพิวเตอร์นั้นอยู่ในความควบคุมของตน (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดมาตรา 15 คือ ผู้ให้บริการซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ผู้ให้บริการแก่นุคคลทั่วไปในการเข้าสู่อินเทอร์เน็ต และผู้ให้บริการในการเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของกลุ่มที่ 1 ซึ่งผู้กระทำความผิดมาตรา 15 ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา 14

ในมาตรา 16 นี้ ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด ทั้งนี้ โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สำหรับมาตรา 16 องค์ประกอบในการกระทำความผิด มี 4 ประการ คือ

1. ผู้ใดนำเข้าสู่ข้อมูลสู่ระบบคอมพิวเตอร์
2. ระบบคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึง
3. ข้อมูลที่นำเข้าเป็นภาพผู้อื่น ภาพนั้นเกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติมหรือดัดแปลง
4. น่าจะทำให้ผู้อื่น เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดมาตรา 16 คือ การนำภาพเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ โดยภาพนั้นผ่านการตัดต่อ แต่งภาพ เช่น การเปลี่ยนใบหน้า ลบส่วนเสื้อผ้าออกจากร่างกาย โดยนำข้อมูลนั้นเข้าสู่ช่องทางสาธารณะต่าง ๆ หรือระบบคอมพิวเตอร์ใดที่ยินยอมให้ผู้ใดใช้ทั่วไปเข้าถึงได้ ซึ่งการกระทำดังกล่าวทำให้ผู้อื่นเสียหาย อับอาย เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปี พ.ศ. 2550 มาตรา 35 ให้การคุ้มครองในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 423 เป็นความผิดหมิ่นประมาท ผู้กระทำความผิดฐานละเมิด ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 มาตรา 328 มีการลงโทษเช่นกัน ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการนำเข้าสู่ข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยทุจริต ผู้กระทำไม่มีความผิด ความผิดในวรรคที่หนึ่งนี้ เป็นความผิดอันยอม

ความได้ แต่ถ้าผู้เสียหายในความผิดตามวรรคหนึ่งตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส พร้อมบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นเสียหาย

ในมาตรา 17 ผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกราชอาณาจักร ซึ่งผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย หรือผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว ซึ่งจะได้แยกองค์ประกอบเป็นสองส่วนดังนี้ (พระราชบัญญัติ, 2550)

1. ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้นหรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ องค์ประกอบของการกระทำความผิดของผู้เป็นคนไทย มี 4 ประการ คือ

- 1.1 ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นคนไทย
- 1.2 ทำผิดนอกราชอาณาจักร
- 1.3 รัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดเกิดขึ้นหรือผู้เสียหายร้องขอให้ลงโทษ
- 1.4 จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

2. ผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทย เป็นผู้เสียหายและผู้เสียหายได้ขอร้องขอให้ลงโทษ การกระทำนี้จะต้องได้รับโทษภายในราชอาณาจักร องค์ประกอบของการกระทำความผิดมี 4 ประการ คือ

- 2.1 ผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นคนต่างด้าว
- 2.2 ทำผิดนอกราชอาณาจักร
- 2.3 รัฐบาลไทยหรือคนไทยผู้เสียหาย ร้องขอให้ลงโทษ
- 2.4 จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

การกระทำความผิดในมาตรา 17 นี้ คือ ผู้กระทำความผิดเป็นคนไทย และผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าว ซึ่งการกระทำความผิดทั้ง 2 นี้ เป็นการกระทำความผิดในประเทศ หากผู้เสียหายที่คนไทยหรือเป็นคนต่างด้าวต้องการจะเอาโทษจะต้องร้องขอให้ลงโทษ แต่การลงโทษต้องอยู่ภายในราชอาณาจักร และจะต้องรับโทษตามมาตรา 17 นี้

ในมาตรา 18 ภายใต้บังคับมาตรา 19 เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนและสอบสวนในกรณีที่มีเหตุผลอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ เฉพาะที่เป็นประโยชน์ในการใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิดและหาตัวผู้กระทำความผิด

1. มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มาเพื่อให้ถ้อยคำ ส่งคำชี้แจงเป็นหนังสือหรือเอกสาร ข้อมูล หรือหลักฐานอื่นใดที่อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจได้

2. เรียกข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์จากผู้ให้บริการเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารผ่านระบบคอมพิวเตอร์หรือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. สั่งให้ผู้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการที่ต้องเก็บรักษาตามมาตรา 26 หรือที่อยู่ในการครอบครอง หรือควบคุมของผู้ให้บริการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ (พระราชบัญญัติ, 2550)

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในมาตรา 18 ข้อ 3 พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ให้บริการส่งมอบข้อมูลเกี่ยวกับผู้ใช้บริการระบบ หรือที่อยู่ในการครอบครองหรือควบคุมมอบให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 26 ของพระราชบัญญัตินี้ ผู้ให้บริการเก็บข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงผู้ใช้บริการไว้ ไม่น้อยกว่า 90 วัน ในกรณีจำเป็น เจ้าหน้าที่อาจจะสั่งให้เก็บเกิน 90 วัน แต่ไม่เกิน 1 ปี (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

4. ทำสำเนาข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์ จากระบบคอมพิวเตอร์ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ระบบคอมพิวเตอร์นั้นยังมีได้อยู่ในความครอบครองของพนักงานเจ้าหน้าที่

5. สั่งให้บุคคลซึ่งครอบครองหรือควบคุมข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ ส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่

6. ตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์ที่ใช้เก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด อันเป็นหลักฐานหรืออาจใช้เป็นหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือเพื่อสืบสวนหาผู้กระทำความผิดและสั่งให้บุคคลนั้นส่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจากรายทางคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องเท่าที่จำเป็นให้ด้วยก็ได้

7. ถอดรหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ของบุคคลใด หรือสั่งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเข้ารหัสลับของข้อมูลคอมพิวเตอร์ ทำการถอดรหัสลับ หรือให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการถอดรหัสลับดังกล่าว

8. ยึดหรืออายัดระบบคอมพิวเตอร์เท่าที่จำเป็นเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการทราบรายละเอียดแห่งความผิดและผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติ, 2550)

จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 4 ถึง มาตรา 8 นี้ เป็นอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการทำสำเนาข้อมูล สั่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องครอบครองข้อมูล มอบข้อมูลให้มีการตรวจสอบหรือเข้าถึงระบบหรือข้อมูล ถอดรหัสลับของข้อมูล ยึดหรืออายัดระบบที่เกี่ยวกับการกระทำความผิด ทั้งนี้ต้องมีคำสั่งหรือหมายศาลจึงจะกระทำได้ มาตรา 18 มีจำนวน 8 อนุมาตรา เป็นการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแต่งตั้ง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในกระทรวง มีอำนาจสืบสวนสอบสวน ชี้แจง เรียก ยึด อายัด หรือทำสำเนาข้อมูล เพื่อใช้เป็นหลักฐานและหาตัวผู้กระทำความผิด อย่างไรก็ตามสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลย่อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ

การกระทำของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 18 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 หรือข้อ 8 ต้องมีคำสั่งหรือหมายศาลจึงจะทำได้ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในมาตรา 19 การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 18 ข้อ 4 ข้อ 5 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ ยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามคำร้อง ทั้งนี้ คำร้องต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่า บุคคลใดกระทำหรือกำลังกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เหตุต้องใช้อำนาจ ลักษณะของการกระทำความผิด รายละเอียดเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิดและผู้กระทำความผิด เท่าที่สามารถจะระบุได้ ประกอบคำร้องด้วยในการพิจารณาคำร้องให้ศาลพิจารณาคำร้องดังกล่าวโดยเร็ว (พระราชบัญญัติ, 2550)

ในมาตรา 19 นี้ สาระสำคัญเป็นกรรมวิธีของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่จะขอหมายศาล หรือคำสั่งศาล เพื่อดำเนินการเป็นไปตามมาตรา 18 ในคำร้องต่อศาล ต้องระบุเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ได้มีการทำหรือกำลังกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในมาตรา 20 ในกรณีที่การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตามที่กำหนดไว้ในภาคสองลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือมีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี อาจยื่นคำร้องพร้อมแสดงหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่ง ข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการทำให้แพร่หลายนั้นเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ (พระราชบัญญัติ, 2550)

การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ การทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์แพร่หลายอาจทำก่อให้เกิด คือ

1. กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และความผิดเกี่ยวกับการก่อการร้ายที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 ลักษณะ 1 หรือลักษณะ 1/1
2. มีลักษณะขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีงามของประชาชน พนักงานเจ้าหน้าที่โดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี อาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ระงับการแพร่หลายได้ เพื่อศาลมีคำสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการระงับการแพร่หลายเอง หรือสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการแพร่หลายข้อมูล (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในมาตรา 21 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์รวมอยู่ด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจเพื่อขอให้มีการห้าม

จำหน่ายหรือแพร่หลาย หรือสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ระงับการใช้ทำลายหรือแก้ไขข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ มิไว้ในครอบครองหรือเผยแพร่ชุดคำสั่ง ไม่พึงประสงค์ดังกล่าวก็ได้ ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ตามวรรคหนึ่งหมายถึงชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือชุดคำสั่งอื่นเกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไข เปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ชัดข้อง หรือปฏิบัติงานไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนดไว้ หรือโดยประการอื่นตามที่กำหนดในกระทรวง ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นชุดคำสั่งที่มุ่งหมายในการป้องกันหรือแก้ไขชุดคำสั่งดังกล่าวข้างเบื้องต้น ตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (พระราชบัญญัติ, 2550)

ในมาตรา 21 นี้ องค์ประกอบของชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ มี 3 ประการ คือ

1. พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า มีชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์อยู่ร่วมกับข้อมูลคอมพิวเตอร์
2. พนักงานเจ้าหน้าที่อาจยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำสั่ง
 - 2.1 ห้ามจำหน่ายหรือเผยแพร่ หรือระงับการใช้
 - 2.2 ทำลายหรือแก้ไขข้อมูล
 - 2.3 กำหนดเงื่อนไขการใช้ การมิไว้ครอบครอง หรือการเผยแพร่
3. ชุดคำสั่งไม่พึงประสงค์ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 21 นี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมข้อมูลชุดคำสั่งที่มีผลทำให้ข้อมูลระบบ หรือชุดคำสั่งอื่นของคอมพิวเตอร์เกิดความเสียหาย ถูกทำลาย ถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มเติม ชัดข้อง หรือปฏิบัติงาน ไม่ตรงตามคำสั่งที่กำหนด

ในมาตรา 22 ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่เปิดเผยหรือส่งมอบข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการที่ได้มาตามมาตรา 18 ให้แก่บุคคลใด ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับกับการกระทำเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามมาตรา นี้ หรือเพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับพนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งหรือที่ได้รับอนุญาตจากศาล พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดฝ่าฝืนในวรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่น หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

ในมาตรา 22 องค์ประกอบในการกระทำผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ มี 3 ประการ คือ

1. ห้ามพนักงานเจ้าหน้าที่ เปิดเผย หรือส่งมอบ
2. ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่ได้มาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 18 (จากการเรียก ทำสำเนา ยึด)
3. ให้บุคคลใด ที่ไม่มีอำนาจหน้าที่ (เฟื่องฟ้า เป็นศิริ, 2550)

ในมาตรา 23 พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่มาจากมาตรา 18 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (พระราชบัญญัติ, 2550)

จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 22 และ 23 นี้ จะเป็นบทลงโทษพนักงานเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิดในการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดจะต้องรับโทษจำคุก หรือปรับ ทั้งจำทั้งปรับตามมาตราทั้งสองนี้

ในมาตรา 24 ผู้ล่วงรู้ข้อมูลคอมพิวเตอร์ ข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์หรือข้อมูลของผู้ใช้บริการ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตามมาตรา 18 และเปิดเผยข้อมูลนั้นต่อผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในมาตรา 25 ข้อมูล ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลจราจรคอมพิวเตอร์ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อ้างและรับฟังพยานหลักฐานตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีการพิจารณาความอาญา หรือกฎหมายอื่นอันว่าด้วยการสืบพยานได้ แต่ต้องเป็นชนิดที่มีได้เกิดขึ้นจากการจงใจ มีคำมั่นสัญญา ชูเชิญ หลอกลวง หรือโดยมิชอบประการอื่น

จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 24 และ 25 นี้ มีความประสงค์ที่จะพิทักษ์มิให้ข้อมูลพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ล่วงรู้ไปยังบุคคลอื่น

ในมาตรา 26 ผู้ให้บริการต้องเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ข้อมูลนั้นเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ แต่ในกรณีจำเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่จะสั่งให้ผู้ให้บริการผู้ใดเก็บรักษาข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ไว้ไม่เกินเก้าสิบวัน แต่ไม่เกินหนึ่งปี เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย และเฉพาะคราวก็ได้ ผู้ให้บริการจะต้องเก็บรักษาข้อมูลของผู้ใช้บริการเท่าที่จำเป็นเพื่อให้สามารถระบุตัวผู้บริการนับตั้งแต่วันเริ่มใช้บริการและต้องเก็บรักษาไว้เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับตั้งแต่การใช้บริการสิ้นสุดลง ความในวรรคหนึ่ง จะใช้กับผู้ให้บริการประเภทใด อย่างไรก็ดี และเมื่อใดให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา ผู้ให้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรานี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาท

ในมาตรา 27 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา 18 หรือมาตรา 20 หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลตามมาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท และปรับรายวันอีกไม่เกินวันละห้าพันบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

จะเห็นได้ว่า ในมาตรา 26 และ 27 จะเป็นบทลงโทษผู้ให้บริการที่กระทำความผิดไม่รักษาหรือเก็บข้อมูลของผู้ใช้บริการ และไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของศาล

ในมาตรา 28 การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้และความชำนาญเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ในมาตรา 29 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามีอำนาจรับคำร้องทุกข์ หรือรับคำกล่าวโทษและมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเฉพาะความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในมาตรา 30 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา (พระราชบัญญัติ, 2550)

จะเห็นได้ว่า มาตรา 28 มาตรา 29 และมาตรา 30 นี้ เป็นการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองตามประมวลกฎหมาย มีอำนาจรับคำร้องทุกข์ หรือรับคำกล่าวโทษ มีอำนาจในการสืบสวนสอบสวน การจับกุม ดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้นายกรัฐมนตรีในฐานะผู้กำกับดูแล ดำเนินคดีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และให้นายกรัฐมนตรี ในฐานะผู้กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติในการดำเนินการตามวรรคสอง

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า พระราชบัญญัติกฎหมายคอมพิวเตอร์ ได้เริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมในสมัยพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ซึ่งได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ต่อมาก็ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาใหม่ เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2550 และคณะรัฐมนตรีได้ปฏิรูปกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ให้เป็นพระราชบัญญัติกฎหมายคอมพิวเตอร์และครั้งล่าสุดที่ปรากฏใช้กันอยู่ในปัจจุบันนี้ ทำให้เห็นได้ว่า กฎหมายคอมพิวเตอร์ในแต่ละมาตราดังที่กล่าวมานั้น เป็นกฎหมายที่กำหนดพฤติกรรมให้เป็นระเบียบวินัยของผู้ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องสื่อสารในจัดเก็บข้อมูล และส่งข้อมูลต่าง ๆ มิให้ละเมิดสิทธิกระทำให้เกิดความเสียหาย ความเดือดร้อนแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด

5.3 โทษของการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายคอมพิวเตอร์

ผู้ที่กระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น ถือว่ามีโทษอยู่หลายประการตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ที่ระบุไว้ในมาตราต่าง ๆ กล่าวคือ มีทั้งโทษหนักและเบา ซึ่งการกระทำความผิดทางคอมพิวเตอร์ที่เป็นโทษนั้น มีทั้งการกระทำความผิดของผู้ให้บริการ และเจ้าหน้าที่ ซึ่งการกระทำความผิดนี้ เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติ กฎหมายคอมพิวเตอร์ กฎหมายนี้จะมีความเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายอาญาและ

กฎหมายแพ่ง ซึ่งเป็นลักษณะของกฎหมายต่าง ๆ ดังได้กล่าวมานี้ ต้องมีหลักการปฏิบัติอยู่ 6 ประการ ดังนี้

1. กฎหมายต้องเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับที่ออกมาใช้แก่นุชนในสังคม
2. กฎหมายต้องเป็นคำสั่งหรือข้อบังคับจากรัฐาธิปัตย์ผู้มีอำนาจสูงสุดในการปกครองสังคมหรือ ประเทศชาติ
3. กฎหมายต้องเป็นคำสั่งที่ใช้บังคับแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ
4. กฎหมายนั้นเมื่อประกาศใช้แล้วย่อมมีผลบังคับตลอดไป จนกว่าจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงและยกเลิก
5. กฎหมายมีสภาพบังคับในทางอาญา หรือทางแพ่ง หรือในอื่น ๆ เพื่อให้กฎหมายนั้นเกิดมีความศักดิ์สิทธิ์ขึ้น
6. โครงร่างของกฎหมายประกอบด้วย ส่วนแรกคือหลักการ และส่วนที่สองคือเหตุผล (วิศร อัครสันตติกุล, 2552)

หลักกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ได้กำหนดบทลงโทษการกระทำความผิดของผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการไว้ 2 ประการ คือ

1. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการที่สั่งตามมาตรา 32 ไม่มาตามคำเรียกของกรรมการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับตามมาตรา 40
2. ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดตามมาตรา 20 เจ้าหน้าที่เปิดเผยข้อมูลผิดระเบียบ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 41 (สมคิด บางโม, 2551)

หลักการปฏิบัติในทางอาญา กฎหมายได้กำหนดวิธีการบังคับไว้ตามสภาพแห่งความผิด และกำหนดโทษแต่ละอย่างไว้ชัดเจน 3 ประการ คือ

1. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และตามพระราชบัญญัติอื่นมีการกำหนดโทษไว้ตามหลักใหญ่ของมาตรา 18 แห่งประมวลกฎหมายอาญา คือ ประหารชีวิต จำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน เป็นต้น
2. ในกฎหมายบางฉบับอาจจะกำหนดวิธีการบังคับนอกเหนือไปจากลักษณะแห่งโทษตามที่มาตรา 18 บัญญัติไว้ คือ อาจจะกำหนดวิธีการโดยเฉพาะสำหรับการปฏิบัติแก่ผู้ละเมิด

กฎหมายที่มีใ้ได้อยู่ในเกณฑ์การลงโทษของกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นเรื่องอำนาจของฝ่ายบริหารที่จะดำเนินการมิใช่ศาล เช่น ตามกฎหมายว่า ด้วยการเกณฑ์ทหาร เป็นต้น

3. เรื่องเด็กและเยาวชน นับตั้งแต่ได้มีการประกาศตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2494 วิธีการดำเนินการคดีเด็กและเยาวชน แตกต่างจากผู้ใหญ่ คือ ใช้วิธีการอย่างละมุนละม่อมเพื่อสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชน โดยมุ่งในการจัดเกลานิสัยความประพฤติมากกว่าการลงโทษ เช่น มีการส่งตัวเด็กไปโรงเรียนหรือสถานฝึกอบรม (วิศร อัครสันตติกุล, 2552)

ส่วนหลักการปฏิบัติในทางแพ่ง กฎหมายก็ได้กำหนดวิธีการบังคับแก่ผู้ที่ประพฤติดังกล่าวในทางแพ่งไว้อีก 3 ประการ คือ

1. กำหนดให้การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายนั้นตกเป็น โทษ คือ เป็นสิ่งไร้ผล การใดซึ่งกระทำขึ้นโดยขัดต่อบทบัญญัติของกฎหมาย การนั้นย่อมไร้ผล เช่น ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 113 ซึ่งบัญญัติว่า การใดมีวัตถุประสงค์เป็นการห้ามขัดแย้งโดยกฎหมายก็ดี หรือโดยการขัดขวางต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนก็ดี ถือว่าเป็น โทษกรรม เช่น ในมาตรา 119 การกระทำที่ผิดตามแบบกฎหมาย เช่น การซื้อขายที่ดินโดยมิได้ทำหนังสือและจดทะเบียนต่อเจ้าพนักงาน เป็นต้น

2. กำหนดให้การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมายนั้นตกเป็น โทษ คือ มีความสมบูรณ์อยู่จนกว่าจะถูกฝ่ายที่เสียเปรียบบอกล้างนิติกรรม นิติกรรมนั้นก็ไร้ผล กฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองฝ่ายที่เสียเปรียบ หากฝ่ายนั้นจะยอมให้นิติกรรมสมบูรณ์ก็อาจจะให้สัถยบันเสียก็ได้ เช่น ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามมาตรา 121 การแสดงเจตนาอันได้มาเพราะฉ้อฉล หรือข่มขู่ เป็นต้น

3. การบังคับชำระหนี้ ในกรณีที่บุคคลหนึ่งเป็นหนี้บุคคลหนึ่ง เจ้าหนี้น้อมมีสิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ได้เมื่อถึงกำหนด ในการชำระหนี้ อาจจะเป็นการชำระเงินหรือส่งมอบทรัพย์สินก็ได้ สุดแล้วแต่สภาพแห่งมูลหนี้ที่เกิดขึ้นนั้น เช่น ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 194 บัญญัติว่า ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้น้อมมีสิทธิจะเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า กฎหมายคอมพิวเตอร์หรือพระราชบัญญัติว่า ด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น มีโทษอยู่หลายประการ คือ จำคุก ปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่กฎหมายอาญามีโทษหนักกว่า คือ มีโทษจำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน และโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต ส่วนกฎหมายแพ่ง มีโทษเบากว่ากฎหมายคอมพิวเตอร์และกฎหมายอาญา เพราะกฎหมายแพ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนต่อเอกชนด้วยกัน ซึ่งรัฐ ไม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยว เพราะไม่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงให้ประชาชนมีอิสระในการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกัน ภายในกรอบของกฎหมายที่จะช่วยไม่ให้เอารัดเอาเปรียบกัน จนเกิดความไม่เป็นธรรม โทษ

ในทางกฎหมายแพ่งนี้ เป็นโทษที่ยอมความกันได้ ซึ่งผู้เสียหายนั้น จะต้องเรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิด และผู้กระทำความผิดจะต้องยอมชดใช้ค่าเสียหายให้ เมื่อชดใช้ค่าเสียหายแล้วก็ เป็นอันว่าพ้นโทษ ดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่า กฎหมายคอมพิวเตอร์ กฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เห็นได้ว่า การกระทำความผิดเกี่ยวกับข้อมูลในคอมพิวเตอร์ อาจจะได้รับโทษเบาหากการกระทำความผิดที่ไม่รุนแรง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ กฎหมายแพ่ง จะช่วยแก้ไข คือ ยอมความกันระหว่างเอกชนต่อเอกชนด้วย

5.4 ข้อยกเว้นการกระทำความผิดเกี่ยวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์

พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติกฎเกณฑ์ว่า ด้วยข้อยกเว้นในการละเมิดลิขสิทธิ์ไว้ในหมวด 1 ส่วนที่ 6 เพื่อให้การกระทำเกิดความสมดุลระหว่างประโยชน์ของเจ้าของลิขสิทธิ์และสาธารณชนประโยชน์ โดยได้กำหนดข้อยกเว้นบางประการ อันเป็นการชอบธรรมและชอบด้วยเหตุผล เหตุเนื่องด้วยการใช้สิทธิที่ผูกขาดแต่เพียงเจ้าของลิขสิทธิ์ผู้เดียว อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่ความหน้าของสังคม จึงได้กำหนดข้อยกเว้นบางประการ คือ เพื่อการศึกษา การอนุรักษ์ การเผยแพร่ศิลปวิทยาการ และความบันเทิงส่วนตัว ตลอดจนประโยชน์ของทางราชการ แต่เงื่อนไขในการยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์จะต้องไม่ขัดต่อการแสวงหาผลประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ตามปกติของเจ้าของลิขสิทธิ์ และไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าของลิขสิทธิ์มากเกินไป (ไชยยศ เหมะรัชตะ, 2548)

ในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2537 มาตรา 35 ว่าการกระทำแก่โปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้ มิให้ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ หากไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อหากำไร ได้ปฏิบัติตามตรา 32 วรรค ในกรณีดังต่อไปนี้

1. วิจัยศึกษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น
2. ใช้เพื่อประโยชน์ของเจ้าของสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น
3. ดิจิม วิจัย หรือแนะนำผลงานโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น
4. เสนอรายงานข่าวทางสื่อสารมวลชนโดยมีการรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น
5. ทำสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในสำนวนที่สมควร โดยบุคคลผู้ซึ่งได้ซื้อหรือได้รับโปรแกรมนั้นมาจากบุคคลอื่นโดยถูกต้อง เพื่อเก็บไว้ใช้ประโยชน์ในการบำรุงรักษา หรือป้องกันการสูญหาย
6. ทำซ้ำ ดัดแปลง นำออกแสดง หรือทำให้ปรากฏเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาของศาล หรือเจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายหรือในการรายงานผลการพิจารณาดังกล่าว

7. นำโปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น มาใช้ในส่วนหนึ่งในการถามและตอบในการสอบ
8. คัดแปลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในกรณีที่เป็นแก่การใช้
9. จัดทำสำเนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อเก็บรักษาไว้สำหรับการอ้างอิง หรือค้นคว้าเพื่อประโยชน์ของสาธารณชน (อรพรรณ พันธ์พัฒนา, 2544)

นอกจากมาตรา 35 เป็นข้อยกเว้นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ยังมีอีกหลายมาตราที่มีข้อยกเว้น เช่น มาตรา 36 เป็นข้อยกเว้นในการแสดงนาฏกรรมหรือดนตรีกรรม มาตรา 37 เป็นข้อยกเว้นสิทธิหรืองานศิลปกรรม มาตรา 38 เป็นข้อยกเว้นงานสถาปัตยกรรม มาตรา 42 เป็นข้อยกเว้นงานลิขสิทธิ์ต่าง ๆ ในภาพยนตร์ และมาตรา 43 เป็นข้อยกเว้นเพื่อประโยชน์งานราชการ เป็นต้น

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ข้อยกเว้นในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น ถ้าทำไปเพื่อประโยชน์ในทางราชการ และเพื่อประโยชน์ต่อมหาชนทั้งหลายโดยไม่หวังผลกำไรแล้ว ย่อมไม่ถือว่าเป็นการแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเอง ผู้กระทำย่อมไม่มีความผิดต่อกฎหมายคอมพิวเตอร์ หรืออาจกล่าวได้ว่า ย่อมไม่ส่งผลกระทบต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ และสังคมส่วนรวมย่อมไม่ถือว่าเป็นความผิดต่อผู้มีเจตนาที่ดีงาม

6. ประโยชน์ของกฎหมายคอมพิวเตอร์

การประกาศใช้กฎหมายคอมพิวเตอร์ เป็นส่วนสำคัญในการจัดระเบียบสังคมให้เป็นระบบมากขึ้น เพราะสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้น รูปแบบการกระทำผิดของผู้อาศัยเทคโนโลยีเครื่องคอมพิวเตอร์ก็ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นการจัดระเบียบสังคมทำให้คนเคารพกฎหมายร่วมกัน ย่อมมีประโยชน์ดังนี้

1. ช่วยให้ดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง เพราะมีกฎระเบียบควบคุมการกระทำเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
2. มีชีวิตอยู่อย่างมั่นใจ คือ ไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์และการกระทำที่ทำให้ผู้ใช้คอมพิวเตอร์นั้น เกิดความเสียหาย
3. ทำให้เกิดความเป็ระเบียบร้อยในชีวิตและสังคม ไม่เกิดปัญหา ไม่เกิดความเดือดร้อนสำหรับผู้ให้บริการ และผู้ใช้บริการ
4. สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้อย่างกว้างขวาง คือ ทำให้การใช้งานในระบบอินเทอร์เน็ตโดยผ่านทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งช่วยในการใช้งานในภาครัฐ เอกชน ในสถานบันทางการศึกษาต่างๆ และส่วนบุคคล
5. ทำให้เจริญก้าวหน้าในการดำเนินชีวิต และหน้าที่การงาน เพราะสามารถควบคุมระบบการทำงานไม่ให้กระทำผิดหรือการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น

6. ทำให้ประเทศชาติได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้คนที่มีสติปัญญา กล้าคิด กล้าแสดงออก

7. สรุป

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ปัจจุบันคอมพิวเตอร์นั้นมีความจำเป็นอย่างมาก ในการนำไปใช้ประกอบกิจการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานในการพิมพ์งานข้อมูล จัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ หรือในการส่งข้อมูลผ่านทางคอมพิวเตอร์ไปทางระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถส่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ประหยัดเวลาการส่งข้อมูล ทำให้เกิดความแม่นยำตรงต่อเวลา ทำให้สะดวกในการสื่อสารระหว่างบุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อติดต่อธุรกิจการค้า หรือโฆษณาสินค้า และอีกประการหนึ่งเพื่อส่งข้อมูลในการศึกษาระหว่างสถานบันศึกษา หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วโลก คอมพิวเตอร์จึงเป็นสิ่งจำเป็นในการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้สื่อสารและผู้รับข้อมูลสื่อสาร การสื่อสารข้อมูลนี้มีใช้เฉพาะในเมืองไทยเท่านั้น แต่ควบคุมไปทั่วโลก เพราะการส่งข้อมูลสารนี้ไม่มีขีดจำกัด เป็นการสื่อสารอย่างไร้พรมแดน ซึ่งอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์ ถึงแม้คอมพิวเตอร์จะไม่มีขีดจำกัดในการส่งข้อมูล แต่คอมพิวเตอร์นั้นก็ยังมีขีดจำกัดในการป้อนข้อมูล คอมพิวเตอร์จะทำงานเฉพาะที่มีคำสั่งจากการป้อนข้อมูลเข้าไปในเครื่องคอมพิวเตอร์ของมนุษย์ เท่านั้น จะไม่ทำงานเกินคำสั่งของมนุษย์ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ถึงแม้จะมีประสิทธิภาพมากมายในการทำงาน แต่ก็ยังเป็นเพียงเครื่องมือที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวก ไม่อาจควบคุมถึงพฤติกรรมของมนุษย์ได้ ดังนั้นมนุษย์จึงได้วางกฎเกณฑ์ ระเบียบต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อลดปัญหาที่อาจตามมา และกฎหมายก็เป็นข้อบังคับร่วมกันที่ทุกคนในสังคมยอมรับที่จะปฏิบัติตาม นั่นคือกฎหมายคอมพิวเตอร์ หรือพระราชบัญญัติควบคุมผู้กระทำความผิด

แต่ก่อนนั้น กฎหมายคอมพิวเตอร์ยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในสังคม คือ เป็นพระราชบัญญัติที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นบทลงโทษผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นกฎหมายใหม่ยังไม่ได้ตราไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่อยู่ในกรอบของรัฐธรรมนูญ ซึ่งในส่วนหนึ่งนั้นยังอยู่ในกฎหมายแพ่ง

ในกฎหมายคอมพิวเตอร์นั้น เริ่มต้นเมื่อ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539 คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบต่อนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ ได้มีการออกพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางคอมพิวเตอร์ เมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2543 และต่อมาได้ร่างกฎหมายดังกล่าวได้รับการนำเสนอเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2549 นับว่าเป็นร่างกฎหมายของรัฐบาลสมัยพลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ นำเข้าสู่การพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 ได้ผ่านความเห็นชอบจากสภานิติบัญญัติการลงพระปรมาภิไธย เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2550 และประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 18 กรกฎาคม พ.ศ.2550 พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ปี พ.ศ. 2550 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาใหม่ วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2550 และมีมติคณะรัฐมนตรีได้ปฏิรูปกฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศ ในวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ให้คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติดำเนินโครงการพัฒนากฎหมายเทคโนโลยีสารสนเทศตามกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็น พระราชบัญญัติกฎหมายคอมพิวเตอร์ล่าสุดที่ใช้ในปัจจุบัน

กฎหมายคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น มีความเกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญา เพราะว่าพระราชบัญญัติคอมพิวเตอร์กับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาจะเกี่ยวกับการกระทำความผิด และการลงโทษผู้กระทำความผิดในพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งการกระทำความผิดตามมาตรา 11,14,15 และ 16 จะต้องได้รับโทษตามความผิดในมาตรานั้น ๆ ซึ่งการกระทำความผิดแต่ละมาตรา จะได้รับโทษแตกต่างกัน มีโทษระวางจำคุก หรือปรับ แล้วแต่กรณีในการกระทำความผิด ในการตรวจสอบมีข้อจำกัดในการใช้อำนาจ มาตรา 19 ต้องยื่นคำร้องต่อศาลในการใช้อำนาจตามมาตรา 18 ในอนุมาตรา 4 ถึง 8 ส่งสำเนาบັນที่รายละเอียดให้แก่ศาลภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาดำเนินการ ในการยึด หรืออายัดห้ามเกิน 30 วัน แต่ขอขยายได้อีก 60 วัน ตามมาตรา 18 ในอนุมาตรา 8 เมื่อหมดความจำเป็นที่จะยึดหรืออายัด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งคืน ระบบคอมพิวเตอร์ที่ยึดหรืออายัดไว้โดยเร็ว ซึ่งเป็นไปตามหนังสือแสดงการ 18 ในวรรค 5 เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายกระทรวง แต่ในมาตรา 26 และ 27 นั้น ผู้กระทำความผิดตามมาตราทั้ง 2 นี้จะไม่ต้องระวางโทษจำคุก แต่จะได้รับโทษสถานเดียว คือ ปรับเท่านั้น

กฎหมายคอมพิวเตอร์หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์นั้น มีโทษหลายประการ คือ มีโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่กฎหมายอาญามีโทษหนักกว่า คือ มีโทษจำคุก กักขัง ปรับ และริบทรัพย์สิน และโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต ส่วนกฎหมายแพ่ง มีโทษเบากว่า กฎหมายคอมพิวเตอร์และกฎหมายอาญา เพราะกฎหมายแพ่งเป็นการกำหนดถึงความสัมพันธ์ระหว่างเอกชนและเอกชนด้วยกัน ซึ่งรัฐไม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยว เพราะไม่มีผลกระทบต่อสังคมโดยรวม จึงให้ประชาชนมีอิสระต่อการกำหนดความสัมพันธ์ต่อกันและกัน ภายใต้กรอบของกฎหมายที่จะมิให้เอารัดเอาเปรียบกัน จนเกิดความเป็นไม่ธรรม โทษในทางกฎหมายแพ่งนี้สามารถขอมความกันได้ ซึ่งผู้เสียหายนั้น เรียกค่าเสียหายจากผู้กระทำความผิด และผู้กระทำความผิดต้องชดใช้ค่าเสียหายให้ เมื่อชดใช้แล้วก็พ้นโทษ ดังที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า กฎหมาย

คอมพิวเตอร์ กฎหมายอาญา และกฎหมายแพ่งมีความเกี่ยวเนื่องกัน ซึ่งในทางกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งสามารถเอาผิดในการกระทำความผิดลักทรัพย์ที่เป็นวัตถุสามารถจับต้องได้ แต่กฎหมายคอมพิวเตอร์หรือพระราชบัญญัตินั้น สามารถเอาผิดในการกระทำความผิดลักทรัพย์ที่ไม่ใช้วัตถุแต่เป็นทรัพย์สินทางความคิด หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งกฎหมายอาญาจะสามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดทางทรัพย์สินที่เป็นวัตถุภายนอก ส่วนกฎหมายคอมพิวเตอร์ หรือพระราชบัญญัติจะเอาผิดกับผู้กระทำความผิดที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา

ผู้วิจัยเห็นว่า ในการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ยังมีข้อบกพร่องให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทำไปเพื่อประโยชน์ทางราชการ หรือมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมของสังคม เพื่อให้เกิดทักษะในการพัฒนาปัญญา อันทำให้เกิดความรู้ความสารถไปพัฒนาสังคมโดยไม่หวังผลประโยชน์กำไรเพื่อตนเอง ผู้กระทำความผิดได้รับการยกเว้นโทษต่าง ๆ อาจกล่าวได้ว่า การกระทำใดที่ประกอบไปด้วยเจตนาดี ไม่ฝืนกฎระเบียบที่สังคมยอมรับร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว หรือไม่เห็นแก่ได้ ไม่คิดทำลายความรู้สึกผู้เป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินนั้น หรือไม่ละเมิดความเป็นสิทธิซึ่งกันและกัน โดยให้เจ้าของกรรมสิทธิ์รับรู้ด้วย ย่อมได้รับข้อยกเว้นในการกระทำผิดกับทรัพย์สินที่เป็นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ หรือทรัพย์สินทางปัญญาและเป็นการ นำไปสู่การพัฒนาในอนาคตต่อไป